

[Aksel Larsen.]

fremsatte lovforslag til velvillig og forhåbentlig hurtig behandling. Det sidste, fordi der ikke skulle være noget til hinder for, at afgiftslettelserne og dermed prisfaldene kan blive virksomhedsfulde allerede fra 1. april i år.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kurt Brauer): Jeg skal herved tillade mig for folketinget at fremsætte *forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Prostitution m. v.)*.

Forslaget skal først og fremmest ses som et socialpolitisk initiativ, idet det er forslagsstillerernes opfattelse, at den nuværende lovgivning ved sin indirekte kriminalisering først og fremmest rammer de ringest stillede prostituerede. Den nuværende lov har ikke nedbragt antallet af prostituerede, og det stadig mere afslappede syn på prostitutionen, som indtages i et moderne samfund, gør, at de moralske bevæggrunde, der stod bag den nuværende udformning, ikke længere er til stede. Socialistisk folkeparti er af den opfattelse, at de sociale problemer, som prostitutionen frembyder, ikke kan løses ved hjælp af straffeloven. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale denne modernisering af borgerlig straffelov til folketingets velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til hr. J. O. Krag, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte det i dag anmeldte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (J. O. Krag): Det forslag til folketingsbeslutning, vi skal beskæftige os med her i folketinget i morgen, og som jeg i dag nærmere skal begrunde, er et socialdemokratisk *forslag til folketingsbeslutning vedrørende prisløvgivning til afløsning af prisstoppet*.

Vi befinder os i øjeblikket i en helt usædvanlig og ganske ekstraordinær situation. Aldrig før har nye overenskomster skullet indgås med ikrafttræden nøjagtig på samme dato, som et prisstop ophører. Man kan spørge, hvad der sker, når det prisstop, der nu har været gældende i ca. 5 måneder, falder bort. Der vil sætte en prisstigningsbølge ind. Hvor stærk den prisstignings-

bølge bliver, tror jeg det er meget vanskeligt at skaffe sig et klart skøn over. Vi har i 21 mands udvalget bedt handelsministeren om at fremskaffe os et skøn over størrelsen af de prisstigninger, der vil følge efter prisstoppets bortfald, og jeg håber, at vi snart får de oplysninger.

Hvad er det, der gør, at priserne går i vejret efter prisstoppets bortfald? Ja, først og fremmest må man regne med, at en lang række virksomheder her i landet, hvis der ikke havde været prisstop, i løbet af de 5 måneder ville have gennemført prisstigninger af en vis størrelse. Disse er for de fleste virksomheders vedkommende i de fleste tilfælde udskudt, og det vil sige, at samme dag prisstoppet falder bort, må man forvente, at disse prisstigninger sættes i kraft. Jeg tør ikke angive, hverken i procent eller points, hvor meget det vil dreje sig om, men gratis for forbrugerne bliver det i hvert tilfælde ikke.

Dernæst fik vi i september-oktober to dyrtidsportioner. Den ene blev, som det hedder, kompenseret gennem et kontant statstilskud på ca. 300 mill. kr. til arbejdsgiverne. Hvor store prisforhøjelser arbejdsgiverne i den anledning har holdt tilbage, ved vi ikke. Jeg tror ikke, denne tilskuds politik til arbejdsgiverne har været særlig effektiv, men det tror regeringen, og under alle omstændigheder må der vel være nogen virkning. Det vil altså sige, at der pr. 1. marts vil være en kilde nr. 2 til prisstigningsbølgen. Dernæst træder en ny dyrtidsportion i kraft for arbejderne pr. 1. marts, for tjenestemændene pr. 1. april. Den overvælttes, ved vi af erfaring, næsten omgående på priserne og giver vel en prisstigning på noget under 1 pct.; vi ved ikke nøjagtig hvor meget.

Endelig må vi regne med, at der ude i verden er en vis uro og visse prisstigningstendenser. Vi ved bl. a. med sikkerhed, at i løbet af en periode vil oliepriserne og benzinpriserne gå i vejret, og det vil også gøre sin virkning på det danske marked.

Jeg tør ikke sige, hvad den samlede sum af disse prisstigningstendenser vil blive, men den bliver temmelig mærkbar. Det er derfor vigtigt, at det danske samfund efter 5 måneders prisstop ikke kastes ud i et tomrum, hvor der ingen generel prisløvgivning er, og hvor enhver prisforhøjelse, der ikke rammes

[J. O. Krag.]

af de særlige monopolbestemmelser, uden videre er lovlig. Statsministeren har da også lovet, at en ny lovgivning vil blive gennemført, der skal følge efter prisstoppet, men hvad den nye lovgivning går ud på, kan vi ikke få at vide. Regeringen har erkendt, at den har planer herom, men den vil ikke røbe, hvad disse planer går ud på. Handelsministeren har i 21 mands udvalget givet os et notat, men det var mere præget af mangel på oplysning end af oplysning, i hvert fald på de afgørende områder.

Ukendskab til den kommende prislovgivning er noget meget farligt i den nuværende situation. Farligt for hvem? For samfundet. Det, samfundet er interesseret i, er, at der på normal vis kan fremkomme et mæglingsforslag fra forligsmanden, som de forhandlende parter efter sædvanlig forhandlingsprocedure kan godtage, og som medlemmerne kan stemme om. Forhåbentlig har det en sådan karakter, at både lønmodtagermedlemmerne og arbejdsgivermedlemmerne vil vedtage det. Derefter har vi en normal situation, hvor begge parter vil føle sig bundet af et forhandlingsresultat, de selv har godkendt, og det giver os en relativ sikkerhed for ro på arbejdsmarkedet.

Men hvordan kan ukendskab til prislovgivningens fremtid virke på denne situation? Ja, den kan kun virke negativt. Arbejderne, funktionærerne og tjenestemændene ved ikke, hvor stærke prisstigninger de skal vente, men uanset det forlanger man, at de skal tage stilling til, hvordan den fremtidige prisregulering skal være, hvad der skal kræves for at udløse en dyrtidsportion, og hvor stor en dyrtidsportion skal være. Jeg tror, man kan se, at det er en ganske uholdbar stilling. Man kan ikke forlange af lønmodtagernes organisationer, at de skal kunne slutte sådanne aftaler uden at have de relevante oplysninger om den fremtidige prislovgivning.

Derfor mener vi, at en ansvarlig regering, der vil fremme en socialt betonet og samfundsmæssigt ønskelig løsning af overenskomstproblemerne så hurtigt som muligt, bør lægge kortene på bordet og give os de oplysninger, som man hidtil har nægtet os og i stedet for har afleveret et notat, der på afgørende punkter tilslører regeringens hensigter.

Jeg blev forleden ringet op af en journalist, der spurgte mig, om jeg, hvis jeg var statsminister i en socialdemokratisk regering, da ville have lagt en sådan prislov frem for folketinget i den givne situation. Mit svar var et klart og uforbeholdent ja. En socialdemokratisk regering ville ikke have leget kispuds med prisloven. Den ville klart og tydeligt have gjort offentligheden og dermed alle forhandlende parter bekendt med, hvad de prislovmæssige forudsætninger for deres forhandlinger og overenskomster ville være. Det er det, vi forlanger af denne regering. Det, vi selv i denne situation ville have gjort, beder vi regeringen gøre, og det er derfor, vi har fremsat vort forslag til folketingsbeslutning.

Men det er klart, at der også er andre at tage hensyn til her i samfundet end arbejdsmarkedets parter. Der er hele det disponerende erhvervsliv, som hver dag må slutte kontrakter, købe og sælge, importere og eksportere, bygge og investere ind i en periode, der rækker ud over prisstoppets bortfald. Erhvervene må disponere ind i en ukendt fremtid under en prislov, erhvervene ikke kan få tilstrækkelig oplysning om. Er det rimeligt? Jeg mener ikke, det er rimeligt. Vi ved da godt, at erhvervene må disponere på egen risiko, og at erhvervene altid må disponere ind i en delvis ukendt fremtid, men det kan da ikke være en regerings opgave at forøge graden og intensiteten af risiko på grund af ukendte faktorer.

Fra 1. marts — vi håber, det bliver fra 1. marts — altså om cirka 3 uger, gælder der prislovmæssige forudsætninger her i landet, som erhvervene ikke kender, som tjenestemænd, funktionærer og LO ikke kender, som arbejdsgiverne ikke kender. Dette kan hverken være klogt eller rimeligt. Må vi bede regeringen lægge kortene på bordet! Må vi bede regeringen bekende kulør! Det er i håb om at få et svar, vi har fremsat dette forslag til folketingsbeslutning.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Jeg skal tilføje, at det er min hensigt med tingets forventede samtykke at lade foretagne første behandling af forslaget i morgen kl. 10.30. Jeg skal tilføje, at under denne behandling af forslaget vil ordførerne få

(Formanden.)

dobbelt taletid af den normale, dvs. 20 minutter, og andre medlemmer får den normale taletid, dvs. 10 minutter. Jeg skal endelig meddele, at det er min agt at afbryde forhandlingen for at få plads til spørgetiden, der forventes at begynde kl. ca. 13, og når spørgsmålene er besvaret, genoptages forhandlingen.

Den første sag på dagsordenen var:

Redegørelse af undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): I mange år havde vi her i landet kun to ingeniøruddannelser, civilingeniøruddannelsen, som byggede på matematisk studentereksamen, og teknikumingeniøruddannelsen, der forudsatte teoretiske kundskaber stort set svarende til realeksamen og herudover en faglig uddannelse. Efter forslag fra teknikerkommissionen blev der imidlertid oprettet en tredje ingeniøruddannelse, akademiingeniøruddannelsen. Herved fik studenter og ligestillede, der ønsker en teknisk uddannelse, mulighed for at vælge mellem civilingeniørstudiet og en mindre teoretisk, men solid og bred ingeniøruddannelse af noget kortere varighed end civilingeniørstudiet.

Omtrent samtidig med, at opbygning af akademiingeniøruddannelsen påbegyndtes, øgedes kravene til teoretiske kundskaber i teknikumingeniøruddannelsen. Ved studieformen i 1965 forøgedes de teoretiske adgangskrav, og samtidig blev kravene til forudgående faglig uddannelse omlagt, så det blev muligt at kvalificere sig ad flere veje.

Dette var altså situationen, da det af den forrige regering nedsatte harmoniseringsudvalg påbegyndte sit arbejde i 1966. Udvalget fastslog i sin betænkning fra 1968, at ikke alle samfundets behov for forskelligartet teknisk viden og færdighed kan dækkes gennem grunduddannelser, men at en væsentlig del af behovet for videregående tekniske specialer dog vil kunne dækkes af tre forskellige grunduddannelser, når de suppleres med erfaring, videreuddannelse og efteruddannelse.

Disse uddannelsestyper er af harmoniseringsudvalget karakteriseret ved tre forskellige mål: A-uddannelsen burde primært sigte mod dybtgående teoretisk indsigt og teknisk-videnskabelig forståelse og tillige mod erhvervelse af færdigheder af praktisk ingeniørmæssig betydning. B-uddannelsen burde primært sigte mod at bibringe de studerende kundskaber og færdigheder af praktisk ingeniørmæssig betydning, så de blev egnet til at have det tekniske og ledelsesmæssige ansvar for tilpasning og anvendelse af den teknisk-videnskabelige forskning. C-uddannelsen burde uddanne teknikere, der primært skulle være egnede til varetagelse af driftsmæssige opgaver gennem indsigt i produktionens teknologi, men som tillige i rimeligt omfang gennem viden om konstruktioner og produktion burde kunne nyttiggøre den seneste udvikling inden for det pågældende område.

Harmoniseringsudvalget fandt det vigtigt, at B-uddannelsen omfattede et studieforløb, der kunne byde en kortere, alternativ studiemulighed for enhver, der opfylder adgangsbetingelserne til A-uddannelsen, men udvalget tænkte sig i øvrigt, at B-uddannelsen kunne realiseres ad forskellige veje. Udvalget anbefalede, at Danmarks tekniske højskole indrettede sig efter A-uddannelsen, at Danmarks ingeniørakademi og teknika indrettede sig efter B-uddannelsen, og at der skulle etableres en centraliseret planlægning af C-uddannelsen. Udvalget antog, at det ville tage temmelig lang tid at fuldbyrde den foreslåede strukturering, men mente, at de forskellige institutioner i denne periode naturligt ville udvikle sig henimod det ønskede mål.

Hvad angår C-uddannelserne, blev der i efteråret nedsat et udvalg med direktør Fakstorp som formand til at påbegynde planlægningsarbejdet af denne uddannelse. For så vidt angår harmoniseringen af akademi- og teknikumingeniøruddannelserne, har planlægningsrådet og teknikumrådet i et koordineringsudvalg behandlet mulighederne for at virkeliggøre harmoniseringen. Overvejelserne har koncentreret sig for det første om forudsætninger for ligestilling, egalisering, af lærerkorpsene på Danmarks ingeniørakademi og teknika, for det andet om samordning af adgangsbetingelser